

خب اسلام بر پایه‌ی عقل و ایمان است. کل برنامه‌های اسلامی را با عقل و ایمان باید سنجید و فهمید و عمل کرد. اینها نه عقل داشتند، نه ایمان. پیغمبر وارد این جامعه شد؛ یعنی این بیانات الهی را، وحی الهی را، کلام خدا را برای یک چنین مردمی تلاوت کرد و توانست در طول مدت سیزده سال — که سیزده سال زمانی ا طولانی نیست — از بین همین مردم، عمار درست کند، ابوذر درست کند، مقداد درست کند؛ از بین همین مردم!

۱۴۰۴/۱۰/۲۷

▼ حرف روز ایران: معمار قواعد جدید جهانی

جنگ اخیر ایران و آمریکا، معادلات نظم جهانی را برای همیشه تغییر داده است. از جنگ جهانی دوم به بعد، جهان وارد نظم شد که قواعد آن را قدرت‌های غربی نوشتند و هر جا که به ضررشان بود، تفسیر متفاوتی از قوانین ارائه دادند. اما ایران در جنگ اخیر نشان داد که دیگر نمی‌توان این قواعد یک‌جانبه را بر آن تحمیل کرد. آمریکا علی‌رغم تمام هیاهوها و استفاده از انواع راهکارهای نرم و سخت، ناتوان از بازگشایی تنگه هرمز ماند و نتوانست اراده خود را به تهران تحمیل کند. تنگه هرمز از یک مسیر دریایی به یک سلاح ژئوپلیتیک تبدیل شده است؛ سلاحی که از بسیاری از زرادخانه‌های هسته‌ای تأثیرگذارتر است. نشریه آمریکایی فارن افزر در تازه‌ترین تحلیل خود صراحتاً اعلام کرده که جنگ علیه ایران نقطه عطفی در تضعیف نظم منطقه‌ای به رهبری آمریکا بوده است. این نشریه می‌نویسد: «ناتوانی ایالات متحده در محافظت از متحدان خود در خلیج فارس در برابر حملات ایران با باز نگه داشتن تنگه هرمز، به توافق امنیتی محوری که توجیه‌کننده شبکه پایگاه‌های نظامی‌اش در منطقه بود، ضربه‌ای مهلک وارد کرد.» آمریکایی مغرور با اتکا به برتری نظامی‌اش وارد جنگ با ایران شد، اما ماه‌ها بعد بر همگان آشکار شده است که ارتش تا بن دندان مسلح آمریکا در باتلاقی راهبردی گرفتار شده است. اهداف اولیه جنگ — تسلیم ایران، تغییر رژیم و جلوگیری دائمی تهران از دستیابی به سلاح هسته‌ای — اکنون یکی پس از دیگری کنار گذاشته شدند. فارن افزر تأکید می‌کند که «آمریکا دیگر توانایی جلوگیری از درگیری‌ها یا تضمین جریان آزاد تجارت در سراسر جهان را ندارد.» اما شاید مهم‌ترین دستاورد جنگ اخیر، فراتر از معادلات نظامی و اقتصادی، نقش الگوسازی ایران برای سایر کشورها باشد. ایران در شرایطی که شدیدترین فشارهای اقتصادی، نظامی و دیپلماتیک طی نیم‌قرن اخیر را تحمل کرد، نه تنها تسلیم نشد، بلکه با اتکا به استراتژی نامتقارن، جغرافیا و دیپلماسی ائتلاف‌های متغیر، توانست معادلات را به نفع خود تغییر دهد. این پیام روشنی برای سایر کشورها دارد: کشورهای متوسط و حتی کوچک، اگر اراده و استراتژی درست داشته باشند، نیازی به پذیرش دیکته‌ی قدرت‌های بزرگ ندارند. ترکیه در سوریه و قفقاز، هند در خرید نفت روسیه، برزیل در موضع‌گیری‌های چندجانبه و حتی عربستان در سیاست مستقل نفتی و نزدیکی به چین و ایران، همگی دارند از این الگو پیروی می‌کنند. تأثیر روانی این الگوسازی شاید از تأثیر نظامی آن هم عمیق‌تر باشد. وقتی کشورهای منطقه و فراتر از آن می‌بینند که ایران با وجود همه فشارها، هم پای میز مذاکره می‌نشیند و هم در میدان جنگ عقب‌نشینی نمی‌کند، این پرسش در ذهنشان شکل می‌گیرد که: «اگر ایران توانست در برابر آمریکا بایستد، چرا ما نتوانیم؟» جهان در آستانه‌ی تحولی تاریخی قرار دارد؛ تحولی که در آن دیگر هیچ کشوری — حتی قدرت‌های بزرگ — نمی‌تواند ادعای نوشتن یک‌جانبه‌ی قوانین را داشته باشد. اگر قرن بیستم، قرن هژمونی بود، قرن بیست و یکم، قرن چانه‌زنی، ائتلاف‌های متغیر و قدرت‌های متکثر خواهد بود. ایران، بیش از هر کشور دیگری، نشان داده که در این جهان جدید، بازیگر کوچکی نیست که حذف شود، بلکه معمار بخشی از قواعد جدید است.

[حسن نعیم آبادی]

▼ گزارش

کردبوره‌های جدید: پاسخ به نیاز وارداتی کشور

با کاهش ظرفیت مسیر جنوب در برخی ماه‌ها و افزایش نیاز وارداتی کشور، مسیرهای جدیدی برای تأمین کالاهای اساسی و صنعتی در حال تکمیل است. مسیر جنوب هرچند وضعیت بهتری نسبت به گذشته دارد، اما همچنان با ظرفیت مورد نیاز کشور فاصله دارد. این بازطراحی در حالی انجام می‌شود که نیاز وارداتی کشور در سال گذشته حدود ۴۰ میلیون تن بوده که از این میزان حدود ۲۷ تا ۲۸ میلیون تن به کالای اساسی و حدود ۱۳ تا ۱۴ میلیون تن به کالاهای صنعتی، معدنی و پتروشیمی اختصاص دارد. در بخش کالای اساسی، تدابیر مناسبی اتخاذ شده و بخشی از تأمین این کالاها از مسیر شمال و از مبادی روسیه، قزاقستان و کشورهای همسایه دنبال می‌شود. ذخایر کشور در این بخش در وضعیت مطلوبی قرار دارد و مسیرهای جدید نیز تا حد زیادی پاسخ داده‌اند.

با این حال، در بخش کالاهای صنعتی که حدود ۶۲ درصد از بار آن از چین، امارات یا ترکیه تأمین می‌شود، طراحی لجستیکی دقیق‌تری مورد نیاز است. سال گذشته، دو و نیم میلیون تن از امارات به عنوان مبدأ بار تعریف شده که بخشی از آن صادرات مجدد است. بخشی از این بارها از مسیر ریل و بخشی از مسیر پاکستان و مسیرهای دیگر جابه‌جا می‌شوند، اما این مسیرها به دلیل نوپا بودن هنوز به ظرفیت سال گذشته نرسیده‌اند. با پیگیری‌های انجام‌شده از سوی مسئولان و رفع تدریجی موانع فنی و حقوقی، وضعیت این مسیرها رو به بهبود است. در مسیر پاکستان، در گذشته هیچ دستورالعملی برای ترانزیت کالا وجود نداشت و حتی حساب خزانه‌ای مشخصی نیز برای این فرآیند تعریف نشده بود، اما خوشبختانه بخش عمده‌ای از موانع حقوقی حذف شده و بخشی از مشکلات زیرساختی نیز برطرف شده است.

موضوع امنیت در ترانزیت کالا از خاک پاکستان دارای اهمیت زیادی است. به عنوان مثال یک کانتینر بار تجاری می‌تواند ۵۰ تا ۶۰ میلیارد تومان ارزش داشته باشد، بنابراین تاجر باید نسبت به امنیت و سلامت محموله خود در طول مسیر اطمینان کامل داشته باشد. همچنین در مسیر ترکیه، موضوع بیشتر نیازمند توافقی‌های دوجانبه است، زیرا در حال حاضر طرف ترک اجازه نمی‌دهد کامیون‌های خالی ایران برای بارگیری وارد شهرهایی مانند مرسین یا ترابزون شوند. به منظور رفع این محدودیت‌ها، یک کمیته مشترک تشکیل شده تا این موانع را به طور جدی پیگیری و حل کند.

[علی محمدی]

▼ خبر ویژه

آمریکا در حال تضعیف خود است

استفن والت، استاد روابط بین‌الملل دانشگاه هاروارد، با اشاره به ادعای دونالد ترامپ مبنی بر اعلام تنگه هرمز به عنوان «قلمرو بالقوه جدید آمریکا»، این ادعا را «مضحک» توصیف کرد و گفت که این نشان‌دهنده تمام شدن گزینه‌های رئیس‌جمهور آمریکا و تلاش او برای ایجاد «یک واقعیت جایگزین» است که هیچ تغییری در وضعیت ایجاد نمی‌کند. والت تأکید کرد که ایالات متحده کنترل تنگه هرمز را در دست ندارد و نمی‌تواند کشتیرانی امن از آنجا را تضمین کند. این نظریه‌پرداز آمریکایی با اشاره به اینکه جنگ علیه ایران هرگز حمایت مردم آمریکا را نداشته و اکثریت آمریکایی‌ها از ابتدا با آن مخالف بودند، گفت که ایران این جنگ را «جنگی وجودی» تلقی می‌کند و حاضر است هزینه بسیار بالاتری نسبت به آمریکا بپردازد. وی با بیان اینکه «شهرت به غیرقابل‌پیش‌بینی و غیرقابل‌اعتماد بودن، اهرم فشار را از دست آمریکا خارج می‌کند»، تأکید کرد که ایرانی‌ها هیچ دلیلی ندارند به وعده‌های ترامپ اعتماد کنند و منتظر می‌مانند تا آنچه می‌خواهند را از پیش بگیرند. والت همچنین با اشاره به کاهش شدید حمایت از رژیم صهیونی در افکار عمومی آمریکا، گفت که «حمایت بی‌قید و شرط از اسرائیل اکنون به بدهی برای آمریکا تبدیل شده است.»

ایران قدرت برتر منطقه است

نشریه آتلانتیک در گزارشی با اشاره به تغییرات بنیادین در ساختار قدرت خاورمیانه، تأکید کرد که از این پس «نه آمریکا و نه اسرائیل، بلکه ایران قدرت برتر منطقه است.» به نوشته این نشریه، کشورهای غرب آسیا در حال تطبیق خود با واقعیت‌های جدید هستند و قدرت‌های دورتر نیز چنین خواهند کرد. آتلانتیک با اشاره به حملات متقابل ایران و آمریکا، نوشت که «ایران پاشنه آشیل آمریکا را عیان کرد: آسیب‌پذیری همسایگان ایران» و وقتی اسرائیل به میدان گازی پارس جنوبی حمله کرد، ایران در پاسخ مجتمع راس لفان قطر را هدف قرار داد و کشورهای حاشیه خلیج فارس و ترامپ بلافاصله درک کردند که ایران توانایی پاسخ متقابل دارد. این نشریه آمریکایی تأکید کرد که تفاهم‌نامه ژوئن میان ایران و آمریکا «پیروزی آشکاری برای ایران» بود و «در واقع شکستی را که آمریکا در ماه مارس متحمل شده بود را تدوین کرد.» آتلانتیک با اشاره به کمبود خطرناک ذخایر مهمات حیاتی آمریکا، نوشت که «اقدامات آمریکا به وضوح نشان داده است که واشنگتن بیش از ایران از تشدید تنش می‌ترسد.» این نشریه با اشاره به فهرست خواسته‌های ایران در مذاکرات، تصریح کرد که «یک فاتح مجبور نیست به پای میز مذاکره بازگردد، مگر برای تعیین شرایط تسلیم.» آتلانتیک همچنین کنترل ایران بر تنگه هرمز را «بزرگی مفیدتر از یک سلاح هسته‌ای» توصیف کرد و نوشت که ایران با این ابزار می‌تواند «به دوستان پاداش دهد، دشمنان را مجازات کند، درآمد کسب کند و تحریم‌ها را کاهش دهد.» این نشریه در پایان با اشاره به رد توافقی‌نامه‌های ابراهیم از سوی عربستان سعودی به نفع پیمان مکه با پاکستان و ترکیه، نتیجه‌گیری کرد که نظم جدید منطقه «به جای نظم آمریکایی-اسرائیلی، موازنه‌ای خواهد بود که با ایران خصومت کمتری دارد و مستقل‌تر از آمریکا خواهد بود.»

توسعه ارتباطات ریلی ایران با کشورهای منطقه

مدیرعامل شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران با اشاره به توسعه ارتباطات ریلی با کشورهای منطقه، از افزایش چشمگیر جابه‌جایی ریلی کالا با افغانستان خبر داد و گفت که این میزان از کمتر از ۱۵ هزار تن در سال به حدود ۱۳۰ هزار تن در ماه رسیده است. جبارعلی ذاکری، معاون وزیر راه و شهرسازی، با اشاره به شرایط ویژه شبکه ریلی کشور در جریان جنگ، اظهار کرد که ۶ پل ارتباطی شبکه ریلی که عمدتاً در مسیر کریدورهای شرق به غرب و شمال به جنوب قرار داشتند، منهدم شدند، اما با تلاش همکاران راه‌آهن، برخی از این پل‌ها در مدت ۱۲ تا ۲۴ ساعت و حداکثر ظرف پنج روز به شبکه ریلی بازگشتند. ذاکری با اشاره به عملکرد راه‌آهن در دولت چهاردهم، گفت که قطار مسافری تهران-وان که حدود پنج سال متوقف بود، مجدداً به جریان افتاد و ارتباطات ریلی با کشورهای آسیای میانه، ترکیه و افغانستان نیز فعال‌تر شد. وی افزود که پیش‌بینی می‌شود جابه‌جایی ریلی کالا با افغانستان در یک سال به حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن برسد. معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه این یک حرکت جمعی و مثبت است، تأکید کرد که این اقدام می‌تواند در تأمین کالاهای اساسی مورد نیاز کشور، توسعه صادرات، واردات و همچنین افزایش ظرفیت ترانزیت ریلی مؤثر باشد. این موفقیت در حالی به دست آمده که جنگ اخیر با وجود حملات دشمن به زیرساخت‌های ریلی، نتوانسته است روند توسعه ارتباطات بین‌المللی ایران را متوقف کند و شبکه ریلی کشور با بازسازی سریع پل‌های منهدم شده، به فعالیت خود ادامه داده است.

سال بسیار سختی پیش روی رژیم صهیونی است

رئیس سازمان مالیات رژیم صهیونی با هشدار نسبت به سال ۲۰۲۷، آن را «یکی از سخت‌ترین و پیچیده‌ترین دوران اقتصادی» برای رژیم توصیف کرده و تأکید کرد که برای عبور از این بحران، اتخاذ اقدامات فوری و فوق‌العاده از جمله افزایش مالیات‌ها، لغو معافیت‌های مالیاتی و کاهش شدید هزینه‌های عمومی اجتناب‌ناپذیر است. شای آهارونوویچ در گفت‌وگو با یدیعوت آحارونوت اعلام کرد که دولت آینده رژیم پس از انتخابات اکتبر با کسری بودجه‌ای عظیم و انباشتی از تعهدات مالی غیرقابل کنترل مواجه خواهد شد که ریشه در سال‌ها تخطی از سقف بودجه، افزایش بی‌رویه هزینه‌های نظامی و تخصیص میلیاردها شکل به تعهدات ائتلافی دارد. بر اساس این گزارش، بودجه ارتش رژیم به میزان ده‌ها میلیارد شکل افزایش یافته و تعهدات جدیدی به ارزش ۴۰۰ میلیارد شکل (۱۳۴ میلیارد دلار) برای دهه آینده تصویب شده است، بدون آنکه منبع درآمد پایداری برای تأمین این هزینه‌ها پیش‌بینی شده باشد. برنامه‌های اقتصادی جدید شامل حذف معافیت مالیات بر ارزش افزوده برای میوه و سبزیجات، لغو تدریجی معافیت مالیاتی کالاهای و خدمات در منطقه گردشگری رژیم صهیونی ایلات و افزایش نرخ مالیات بر ارزش افزوده به میزان یک تا دو درصد است. مؤسسه ملی تأمین اجتماعی ر نیز هشدار داده که اگر روند فعلی ادامه یابد، ذخایر این صندوق تا سال ۲۰۳۶ به پایان خواهد رسید. در بخش درمان و آموزش نیز آمارها از عقب‌ماندگی آشکار حکایت دارد و پروژه احداث متروی منطقه تل‌آویو تا سال ۲۰۳۷ به تعویق افتاده است.

◀ دولت شورشیان سوریه دیدار هیأت سیاسی این کشور با هیأت رژیم صهیونی را تأیید کرد. خبرگزاری سانا اعلام کرد این نشست به ریاست وزیر خارجه دولت شورشیان و با حضور رؤسای دستگاه‌های اطلاعاتی، با میانجیگری آمریکا و میزبانی اردن برگزار شده است. هدف این جلسه دستیابی به توافق امنیتی عنوان شده است. این مقام سوری گفت: «هیئت ما بر لزوم عقب‌نشینی اسرائیل به خطوط قبل از ۸ دسامبر ۲۰۲۴ و فعال‌سازی توافقی‌نامه جداسازی ۱۹۷۴ تأکید کرد.» همچنین اعلام شد موضع سوریه این است که بلندی‌های جولان قلمرو سوریه است.

◀ مهند العقابی، مدیر اطلاع‌رسانی الحشد الشعبی، تأکید کرد: «هسته اصلی حشد، گروه‌های مقاومت هستند و تمام فرماندهان حشد با این گروه‌ها ارتباط داشتند.» وی گفت این گروه‌ها پیش از صدور فتوای مرجعیت در منزل شهید ابومهدی المهندس گرد هم آمدند و پایه‌گذار حشد بودند. العقابی افزود: «اکنون به نهاد دولتی تبدیل شده‌ایم که به دستورها پایبند است.» وی با اشاره به نقش ایران گفت: «اگر جمهوری اسلامی ایران نبود، امنیتی در عراق وجود نداشت.» العقابی همچنین تأکید کرد: «ما نه تابع آمریکا هستیم و نه دستوراتش را اجرا می‌کنیم.»

◀ مشعل الاحمد الجابر الصباح، امیر کویت، با صدور فرمانی قانونی، حق رأی، نامزدی و انتصاب در نهادهای پارلمانی را از شهروندان تابعیتی سلب کرد. این فرمان با اصلاح ماده ۷ قانون تابعیت، محدودیت‌های سیاسی این گروه را تثبیت می‌کند. بر اساس قانون پیشین، این افراد پس از ۳۰ سال می‌توانستند رأی دهند، اما اصلاحیه جدید این امکان را نیز حذف کرده است. این تصمیم حدود دو سال پس از انحلال مجلس امت و تعلیق بخشی از قانون اساسی اتخاذ شده است.

◀ در حمله هوایی رژیم صهیونی به چادری محل اسکان آوارگان فلسطینی در نزدیکی بیمارستان شهدای الاقصی در دیرالبلح واقع در مرکز نوار غزه، دو نفر شهید و چندین نفر زخمی شدند. شبکه المیادین گزارش داد این چادر محل اسکان آوارگانی بوده که از مناطق دیگر غزه به این منطقه پناه آورده‌اند. این حمله در ادامه جنایات رژیم صهیونی علیه غیرنظامیان فلسطینی و نقض مداوم آتش‌بس صورت می‌گیرد.

◀ رای الیوم گزارش داد خشم امارات از همراهی نکردن نظامی مصر در برابر ایران، به اقدامات اقتصادی علیه اتباع مصری کشیده شده است. همچنین این روزنامه از لغو اقامت شماری از کارگران مصری و کاهش سرمایه‌گذاری‌های اماراتی در مصر خبر داد.